

Betydning af international handel for økonomi og beskæftigelse i Danmark

Opsummering

En ny rapport, som Erhvervsministeriet har fået udarbejdet af konsulenthuset Copenhagen Economics, viser, at international handel er en stor gevinst for Danmark. Danske virksomheder eksporterer varer og tjenester for mere end 1.100 mia. kr. om året, og flere end 800.000 danske jobs i den private sektor er knyttet op på eksport. Det svarer til næsten halvdelen af den private beskæftigelse.

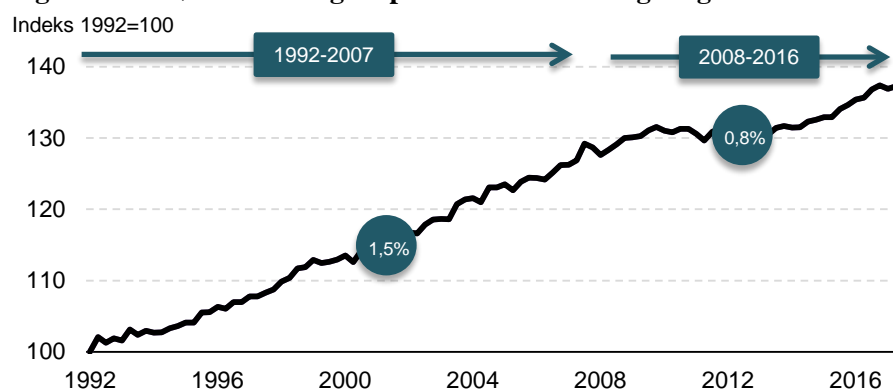
Såvel eksport som import er vigtigt for både virksomheder og forbrugere. Virksomheder og forbrugere importerer for knapt 1.000 mia. kr. om året. Det giver billigere varer og større udvalg for forbrugerne. Danske virksomheder indgår i globale værdikæder, og det bliver i stigende grad vigtigt at kunne importere for at kunne eksportere og dermed at producere og operere i Danmark.

Danmarks internationale handel er steget kraftigt fra 1992 og frem til i dag. Særligt perioden fra 1992 og frem til 2008 var præget af betydelig vækst. Stigningen har særligt været drevet af ny kommunikationsteknologi og Kinas indtræden i verdensøkonomien, og har været understøttet af regelbaserede vilkår for international handel i regi af Verdenshandelsorganisationen WTO og via EU-samarbejdet.

Rapporten viser, at en tredjedel af Danmarks BNP-vækst siden 1992, svarende til 240 mia. kr., kan tilskrives øget international handel. Det svarer til, at hver dansk husstand i gennemsnit er blevet 90.000 kroner rigere om året. Danmarks velstand er baseret på international handel, og det skyldes ikke mindst, at vores virksomheder har været gode til at udnytte de nye markedsmuligheder, som er blevet skabt siden 1992 både på EU's indre marked og på fjernere markeder.

Rapporten viser, hvordan væksten i handelen er gået hånd i hånd med høj beskæftigelse og stigende lønninger. Det samlede antal beskæftigede steg i perioden fra 1992 og frem til 2008 med 350.000 personer og ledigheden faldt fra 12 pct. af arbejdsstyrken perioden til under 2 pct. i 2008. I samme periode er reallønningerne i industrien, som er mest udsat for international konkurrence, steget med 1,5 pct. om året jf. figur 1. Lønudviklingen i industrien sætter typisk rammerne for lønudviklingen i andre brancher, og udviklingen kommer derfor hele arbejdsmarkedet til gavn.

Figur 1: Reallønnen er steget i perioden med kraftigt stigende handel

Note: Figuren viser udviklingen i den gennemsnitlige timeløn i "Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed" i perioden 1992K1-2017K2. Lønindeksene omfatter samtlige lønmodtagere, der er ansat i virksomheder med 10 eller flere beskæftigede. Fra 2013 indeholder indekset også offentlige virksomheder, eksempelvis DSB. Reallønudviklingen er beregnet ud fra forbrugerprisindekset. Tallene i cirkler angiver den gennemsnitlige årlige procentuelle lønstigning. I perioden 1988K1-1992K1 steg den reale løn 1,2 procent

Kilde: Danmarks Statistik ILON6, ILON12 og PRIS113

Danmark har altså formået at øge beskæftigelsen markant igennem perioden med kraftigt stigende international handel. Samtidig er ledigheden reduceret kraftigt. Uligheden er steget moderat siden midten af 1990'erne, men alle dele af landet og alle større indkomstgrupper har oplevet fremgang, selvom visse grupper af medarbejdere – særligt uden videregående uddannelse – har mærket et nedadgående pres på lønningerne i takt med øget international handel.

Rapporten understreger, at den danske samfunds- og arbejdsmarkedsmodel, med fleksible regler for ansættelse og afskedigelse kombineret med en aktiv arbejdsmarkedspolitik, har været afgørende for, at Danmark har været i stand til at håndtere de udfordringer, der kan opstå ved international handel. Det gælder både i forhold til at sikre, at gevinsterne ved international handel kommer hele samfundet til gode, og i forhold til at håndtere de udfordringer, som øget internationale handel og konkurrence også medfører.

Endelig peger rapporten på, at væksten i handelen vil blive mere afdæmpet fremadrettet, bl.a. som følge af strukturelle ændringer, hvor bl.a. forandringer i kinesisk økonomi (mere fokus på internt forbrug fremfor eksport og mindsket behov for at importere maskiner mv.) vil medføre faldende vækstrater. Dertil kommer risikoen for nye protektionistiske tiltag bl.a. i kølvandet på den nye amerikanske administration og Brexit. Truslen for dansk vækst er ikke mere handel, men mindre handel, og Danmark har derfor en stærk interesse i fortsat at arbejde for at fremme international handel og nye handelsaftaler på fair og ordentlige vilkår.